

50266/2024/KHK

KUKHK-16784/ZP/2024

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

VÁŠ DOPIS ZN.:
ZE DNE:
NAŠE ZNAČKA (č. j.): KUKHK-16784/ZP/2024

Povodí Labe, státní podnik
Víta Nejedlého 951/8
500 03 HRADEC KRÁLOVÉ

VYŘIZUJE: Ing. Ivana Bartošová, Ph.D.
ODBOR | ODDĚLENÍ: odbor životního prostředí a zemědělství | oddělení ochrany přírody a krajiny
MOBIL: 702 118 495
E-MAIL: ibartosova@kr-kralovehradecky.cz

DATUM: 24.05.2024

Počet listů: 6
Počet příloh: 0 listů: 0
Počet svazků: 0
Sp. znak, sk. režim: 246.6 A/5

Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen krajský úřad) jako orgán ochrany přírody a krajiny, věcně a místně příslušný dle ust. § 75 odst. 1 písm. d) a ust. § 77a odst. 3 a odst. 4 písm. k) a m) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZOPK), v souladu s ust. § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen správní řád), vydává Povodí Labe, státní podnik, IČO 708 90 005, Víta Nejedlého 951/8, 500 03 Hradec Králové (dále jen žadatel), k záměru „Holštejn (IDVT 10171978), HK, Slezské Předměstí, revitalizace mrtvého ramene Orlice“ na pozemcích p. č. 906/1, 907, 912/1, 912/6, 1062/24 a 1105 v k. ú. Slezské Předměstí dle stejnojmenné projektové dokumentace zpracované ve stupni DUR+DSP (únor 2024)

I. závazné stanovisko, kterým dle ust. § 8 odst. 6 ZOPK, souhlasí s povolením kácení 1 ks trnovníku akátu (*Robia pseudoacacia*) o obvodu kmene 90 cm měreno ve výšce 130 cm nad zemí rostoucího na pozemku p. č. 1103 v k. ú. Slezské Předměstí, 1 ks javoru jasanolistého (*Acer negundo*) o obvodu kmene 152 cm měreno ve výšce 80 cm nad zemí pod rozdvojením rostoucího na pozemku p. č. 1105 v k. ú. Slezské Předměstí, zapojeného porostu (náletové vrby a jasany) na ploše 1050 m² rostoucího na pozemku p. č. 1105 v k. ú. Slezské Předměstí a zapojeného porostu (náletové jasany) na ploše 110 m² rostoucího na pozemku p. č. 1103 v k. ú. Slezské Předměstí za dodržení následujících podmínek:

1. Kácení předmětných dřevin a keřových porostů proběhne v období vegetačního klidu, tj. v období od 01. 10. do 31. 03. běžného kalendářního roku, tedy mimo období hnízdění ptáků.
2. Na odstraňované dřevině (trnovník akát) se nachází pruhové značení přírodní památky, které bude po pokácení dřeviny nahrazeno pruhovým značením na některé perspektivní dřevině v nejbližším okolí, která rovněž roste na hranici přírodní památky.

II. závazné stanovisko, kterým dle ust. § 44 odst. 3 ZOPK souhlasí s vjížděním a parkováním motorových vozidel a přívěsů mimo silnice a účelové komunikace a místa vyhrazená orgány ochrany přírody a s prováděním zásahů do koryt vodních toků včetně ramen a tůní a jejich břehových porostů zahrnující též zásahy jako jsou těžba nánosů a splavenin za následujících podmínek:

1. Odstranění sedimentů nebude prováděno v celé ploše, část plochy bude ponechána bez zásahu, a to prioritně v místech, kde se rozmnožují obojživelníci a hmyz. Jedná se o okraj rákosových porostů v severovýchodní části lokality a litorální porosty po celém obvodu lokality, celkově se jedná o 40 % ramene.
2. Práce budou prováděny pouze v denní době (6 - 20 h) a to až po ukončení metamorfózy obojživelníků, tj. od 15. 08. do 15. 03. běžného kalendářního roku.
3. Dostupnými technickými prostředky budou učiněna opatření proti zavlečení invazních a nepůvodních druhů rostlin (např. křídlatka, bolševník velkolepý) do lokality.
4. Ukončení prací bude písemně oznámeno příslušnému orgánu ochrany přírody, tj. krajskému úřadu, do 15 dnů po provedené realizaci záměru.

III. závazné stanovisko, kterým dle ust. § 4 odst. 2 ZOPK souhlasí se zásahem do významného krajinného prvku, tj. zásahem do mrtvého ramene Orlice za následujících podmínek:

1. Při realizaci prací bude zabráněno úniku nežádoucích látek (např. maziv) do ramene Orlice a jeho okolí dodržováním technologické kázně.

O d ů v o d n ě n í

Krajský úřad jako orgán ochrany přírody věcně a místně příslušný podle ust. § 75 odst. 1 písm. d) a ust. § 77a ZOPK a odst. 4 písm. k) a m), obdržel dne 06. 05. 2024 žádost žadatele, o povolení výjimky ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů dle ust. § 49, ust. § 50 a ust. § 56 ZOPK, žádost o povolení kácení dřevin dle ust. § 8 odst. 6 ZOPK, žádost o vydání souhlasu k činnostem stanoveným v bližších ochranných podmínkách zvláště chráněného území, přírodní památky Orlice dle ust. § 44 odst. 3 ZOPK a žádost o vydání souhlasu k zásahu do významného krajinného prvku dle ust. § 4 odst. 2 ZOPK, tj. k zásahu do mrtvého ramene Orlice, k realizaci záměru „Holštejn (IDVT 10171978), HK, Slezské Předměstí, revitalizace mrtvého ramene Orlice“ na pozemcích p. č. 906/1, 907, 912/1, 912/6, 1062/24 a 1105 v k. ú. Slezské Předměstí.

Krajský úřad tímto sděluje, že žádost žadatele o povolení výjimky ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů dle ust. § 49, ust. § 50 a ust. § 56 ZOPK bude krajským úřadem vyřízena v rámci samostatně vedeného správního řízení.

Součástí žádosti byla projektová dokumentace „Holštejn (IDVT 10171978), HK, Slezské Předměstí, revitalizace mrtvého ramene Orlice“ (zpracovalo Povodí Labe, státní podnik, Odbor IČ, oddělení projekce, Víta Nejedlého 951/8, 500 03 Hradec Králové, číslo stavby 219210007, pořadové číslo 3655, stupeň DUR+DSP, datum únor 2024), jejíž součástí je i detailní zákres kácených dřevin. Botanický a zoologický průzkum mrtvého ramene Holštejn (zpracoval RNDr. Michal Vávra, Povodí Labe, státní podnik, odbor péče o vodní zdroje, oddělení ekologie, 1/2024), Opatření k zabránění ohrožení zjištěných druhů živočichů a rostlin (zpracoval RNDr. František Bárta a RNDr. Michal Vávra) a Soupis zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Žadatel současně doložil vyjádření společnosti Vodovody a kanalizace č. j. VAKHK/VHR/KT/23/4494 ze dne 02. 02. 2024, ze kterého je patrné, že navrženou stavbou budou dotčeny pozemky ve vlastnictví Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a.s. (dále jen

VAKHK), a to 907, 1062/24, 1103 a 1105 v k. ú. Slezské Předměstí. Bylo uvedeno, že VAKHK uzavřel s Povodím Labe, s. p. dne 26. 07. 2023 smlouvu o budoucí kupní smlouvě, na základě které se smluvní strany zavázaly uzavřít kupní smlouvu o převodu vlastnictví předmětných pozemků na Povodí Labe, s.p. s tím, že Povodí Labe, s.p. může do 25. 07. 2028 VAKHK vyzvat k uzavření finální kupní smlouvy a VAKHK je povinen za podmínek dohodnutých v budoucí smlouvě finální kupní smlouvu uzavřít. Je tedy splněna podmínka dle ust. § 4 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení.

Předmětem projektové dokumentace je revitalizace mrtvého ramene Holštejn toku Orlice. Pomocí sacího bagru se odstraní nánosy ze dna mrtvého ramene v rostlém stavu o objemu 4000 m³, což odpovídá cca 70 % celkového objemu sedimentu v lokalitě. Materiál bude uložen na plochu 6100 m², kde zvýší terén o 0,30 m. Revitalizovaná plocha odpovídá 7800 m².

Jak z projektové dokumentace dále vyplynulo, u mrtvého ramene dojde k vytvoření tří tůní, které budou vyhloubeny pomocí lehké mechanizace, případně ručně a které napomůžou k zadržování vody v krajině. Předpokládaný termín realizace záměru je 2024 – 2025.

Dne 21. 05. 2024 proběhlo ústní jednání na místě samém. Skutečnosti uvedené v žádosti byly krajským úřadem ověřeny a zpřesněny na místě.

Na základě zaslaných podkladů, účelu realizovaného záměru ve prospěch přírodní památky Orlice, vydává krajský úřad souhlasná závazná stanoviska k dané akci za splnění následující podmínek, vycházejících z předložených opatření k zabránění ohrožení zjištěných druhů živočichů a rostlin (zpracoval RNDr. František Bárta a RNDr. Michal Vávra).

Ad I.

V rámci realizace záměru je navrženo kácení 1 ks trnovníku akátu (*Robia pseudoacacia*) o obvodu kmene 90 cm měřeno ve výšce 130 cm nad zemí rostoucího na pozemku p. č. 1103 v k. ú. Slezské Předměstí, 1 ks javoru jasanolistého (*Acer negundo*) o obvodu kmene 152 cm měřeno ve výšce 80 cm nad zemí pod rozdvojením rostoucího o obvodu kmene 101 cm měřeno ve výšce 130 cm nad zemí rostoucí na pozemku p. č. 1105 v k. ú. Slezské Předměstí, zapojeného porostu (náletové vrby a jasany) na ploše 1050 m² rostoucího na pozemku p. č. 1105 v k. ú. Slezské Předměstí a zapojeného porostu (náletové jasany) na ploše 110 m² rostoucího na pozemku p. č. 1103 v k. ú. Slezské Předměstí.

Během ústního jednání krajský úřad na místě samém dřeviny shlédl a ověřil jejich identifikaci a polohu na lokalitě. Bylo konstatováno, že u dřeviny č. 2 se nejedná o vrbu (*Salix*) jak bylo uvedeno v žádosti, ale o javor jasanolistý (*Acer negundo*) o obvodu kmene 152 cm měřeno ve výšce 80 cm pod rozdvojením.

Krajský úřad se u předmětných dřevin zabýval jejich funkčním a estetickým významem a porovnal je se závažností důvodů ke kácení. Funkční význam spočívá především ve skutečnosti, že představují na lokalitě biotop pro živočichy. Estetický význam byl vyhodnocen jako průměrný. Zdravotní stav dřevin byl dobrý. Krajský úřad vzal při rozhodování v potaz skutečnost, že trnovník akát i javor jasanolistý jsou invazní druhy a v přírodní památce je vhodné podporovat rozvoj místně původních druhů dřevin. Jejich vykácením dojde k prosvětlení lokality a vytvoření prostoru pro růst původních druhů dřevin, které se nyní nacházejí v podrostu. Dřeviny určené ke kácení jsou v terénu řádně označeny reflexní barvou a jejich identifikace je tak jednoznačná.

Vegetační úpravy zahrnující odstranění keřových porostů budou provedeny z důvodu prosvětlení vodní hladiny Holštejnu, snížení zdrojů zvýšené trofie pro co nejdelší životnost revitalizace a odstranění invazních druhů dřevin a dřevin v přímé kolizi se stavbou v místech pro sjezd a manipulaci techniky.

Rovněž dle doporučení uvedených v plánu péče o přírodní památku Orlice podporuje prosvětlování slepých ramen vodního toku populace předmětu ochrany klínatky rohaté a dalších druhů vážek. Náhradní výsadby dřevin byly v dané lokalitě vyhodnoceny jako nadbytečné vzhledem k charakteru území.

Pro ochranu ptáků je nezbytné zachovat část pobřežní stromové a keřové vegetace, jako míst pro rozmnožování (dutiny, možnost stavby hnízd), úkryt a sběr potravy. Částečné prosvětlení porostů otevře prostor pro zvýšení druhové diverzity potravní základny pro ptáky (semena travin, hmyz).

Krajský úřad povolil kácení předmětných dřevin a keřových porostů za podmínky, že proběhne v období vegetačního klidu, tj. v období od 01. 10. do 31. 03. běžného roku, tedy v období mimo hnízdění ptáků. Ukončení prací bude písemně oznámeno příslušnému orgánu ochrany přírody, tj. krajskému úřadu, do 15 dnů po provedené realizaci záměru. Vzhledem k charakteru zájmové lokality a cílům připravovaného záměru neukládá krajský úřad žadateli povinnost realizovat náhradní výsadbu za pokácené dřeviny a keřové porosty. Je vhodné, aby část pokácených kmenů tvrdých dřevin byla ponechána v revitalizovaném rameni jako mrtvé dřevo pro diverzifikaci stanovišť a biotop pro vodní organismy a organismy na vodu vázané.

Z důvodu zachování jasného vymezení hranice přírodní památky Orlice pruhovým značením na kmeni káceného akátu v terénu, požaduje krajský úřad značení na odstraňované dřevině (trnovník akát) nahradit pruhovým značením na některé perspektivní dřevině v nejbližším okolí, která rovněž roste na hranici přírodní památky. Pruhové značení bude obnoveno dle vyhlášky č. 45/2018 Sb., o plánech péče, zásadách péče a podkladech k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území, v platném znění.

Ad II.

Záměr se nachází ve zvláště chráněném území, přírodní památce Orlice, která byla vyhlášena Nařízením Královéhradeckého kraje č. 1/2018 ze dne 11.06.2018, o zřízení přírodní památky Orlice, za účelem zajištění ochrany stejnojmenné evropsky významné lokality.

Krajský úřad konstatuje, že přírodní památka Orlice je území s množstvím význačných fenoménů. Některé jsou zde velice hojné a plošně rozšířené, jiné jsou naopak mimořádně vzácné. Z hlediska péče je pro některé nejvhodnější bezzásahový režim a ponechání zcela samovolnému vývoji, jiné vyžadují pravidelnou intenzivní péči nebo jen udržení v určitém stádiu vývoje, bez další pravidelné péče. Jednotlivé druhy jsou vázány na určité typy prostředí (biotopy) a jejich nároky na stanoviště jsou velice podobné. Přírodní památka Orlice je konkrétně zřízena za účelem ochrany ekosystémů, jedná se především o různé typy lužních lesů (měkké luhy, tvrdé luhy, jasanovo-olšové lužní porosty), vrbových křovin (mokřadní vrby a vrbových křovin hlinitých a písčitých náplavů), říčních rákosin, biotopů celé sukcesní série vázané na ramena a tůně (od variabilní makrofytní vegetace přes různorodou nelesní mokřadní vegetaci až po biotopy s dřevinami) a různé typy luk (od vegetace vysokých ostřic vázané na nejvlhčí stanoviště, přes aluviální psárkové louky a střídavě vlhké bezkolencové louky až po mezofilní ovsíkové louky a ojedinělé trávníky písčin na nejsušších místech). Z druhů byly mezi hlavní předměty ochrany zařazeny ty, pro které byla vymezena evropsky významná lokalita Orlice a Labe. Těmi jsou bolen dravý (*Aspius aspius*), klínatka rohatá (*Ophiogomphus cecilia*) a vydra říční (*Lutra lutra*). Předmětem ochrany přírodní památky jsou také výslovně toky Tiché, Divoké a spojené Orlice s přilehlou nivou.

V článku 2 Nařízení Královéhradeckého kraje č. 1/2018 ze dne 11. 06. 2018, o zřízení přírodní památky Orlice jsou pod písm. a) – o) uvedeny činnosti, které lze na území přírodní památky uskutečnit pouze s předchozím souhlasem orgánu ochrany přírody, a to mimo jiné konkrétně:

i) vjíždět a parkovat motorová vozidla a přívěsy mimo silnice a účelové komunikace a místa vyhrazená orgány ochrany přírody (kromě vjezdu a setrvání vozidel orgánů státní správy, požární ochrany, zdravotní a veterinární služby, vozidel vodohospodářských organizací, vlastníků pozemků a staveb, vozidel potřebných pro údržbu komunikací a pro lesní a zemědělské hospodaření),

n) provádět zásahy do koryt vodních toků včetně ramen a tůní a jejich břehových porostů zahrnující též zásahy jako jsou těžba nánosů a splavenin, s výjimkou zásahů nutných k likvidaci případné havárie, resp. zásahů nutných k zajištění bezpečnosti osob a majetku, přičemž ohrožení bezpečnosti musí být zjevné a bezprostřední (to se nevztahuje na činnosti, které jsou v souladu se schváleným plánem péče o přírodní památku).

Provádění výše uvedených činností v území přírodní památky Orlice je vázáno na předchozí souhlas orgánu ochrany přírody dle ust. § 44 odst. 3 ZOPK. Příslušným orgánem ochrany přírody k vydání souhlasu - závazného stanoviska, je na základě ust. § 77a odst. 4 písm. k) krajský úřad.

Krajský úřad udělil žadateli souhlas k realizaci záměru za podmínek, že odstranění sedimentů nebude prováděno v celé ploše, část plochy bude ponechána bez zásahu, a to prioritně v místech, kde se rozmnožují obojživelníci a hmyz. Jedná se o okraj rákosových porostů v severovýchodní části lokality a litorální porosty po celém obvodu lokality, celkově se jedná o 40 % ramene.

Práce budou prováděny v termínu od 15. 08. do 15. 03. běžného kalendářního roku, a to pouze v denní době (6 - 20 h), neboť některé zvláště chráněné druhy živočichů žijí soumrakem a nočním způsobem života. Dostupnými technickými prostředky budou učiněna opatření proti zavlečení invazních a nepůvodních druhů rostlin (např. křídlatka, bolševník velkolepý) do lokality. Ukončení prací bude písemně oznámeno příslušnému orgánu ochrany přírody, tj. krajskému úřadu, do 15 dnů po provedené realizaci záměru.

Ad III.

Významný krajinný prvek je definován jako ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Většina VKP má význam estetický, krajinnotvorný (utváří typický vzhled krajiny), tak i význam pro ekologickou stabilitu krajiny, tedy působí na okolní méně stabilní ekosystémy. VKP podle svého charakteru tedy plní v krajině různé funkce zpravidla současně funkcí několik. VKP jsou tvořeny jedním či vícero ekosystémy a úroveň plnění funkcí v krajině je odvislá od stavu těchto ekosystémů. K zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení VKP, nebo k ohrožení či oslabení ekostabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody.

Cílem revitalizace je vrácení lokality Holštejn do mladší ekofáze a zajištění ekologické obnovy biotopů pro co nejširší spektrum organismů, neboť ponechání plochy samovolnému vývoji povede k větší degradaci vodních a mokřadních biotopů. Současně je nezbytné chránit přítomné vzácné a chráněné druhy, které se v území přírodní památky Orlice v současné době vyskytují. Revitalizace mrtvého ramene Holštejn byla připravena v souladu s platným plánem péče o přírodní památku Orlice na období 2016 – 2025.

Revitalizací slepého ramene a tvorbou dvou nových neprůtočných tůní dojde k vytvoření biotopu vhodného pro rozmnožování obojživelníků, tudíž ke zlepšení podmínek pro zvláště chráněné druhy živočichů, současně dojde ke zvýšení biodiverzity daného území a tím i k posílení ekologické stability v lokalitě. Tůně jsou určeny výhradně k naplnění cílů ochrany a podpory přírody, zvyšování biodiverzity a tvorbě nových forem retence vody v krajině. Je nepřípustné, aby byly určeny k cílenému chovu ryb a vodní drůbeže.

Krajský úřad stanovil podmínku, že při realizaci prací bude zabráněno úniku nežádoucích látek (např. maziv) do ramene Orlice a jeho okolí dodržováním technologické kázně.

Krajský úřad se rozhodl vydat souhlasná závazná stanoviska k danému záměru, vzhledem k tomu, že jeho dopad bude mírně negativní pouze během období realizace, nedojde k poškození přírodní památky Orlice, jejích biotopů a k ohrožení populací druhů, které se zde nacházejí. Naopak lze důvodně očekávat zlepšení podmínek pro celé spektrum druhů na lokalitě. Záměr je realizován v zájmu ochrany přírody a v zájmu péče o přírodní památku Orlice a v souladu s plánem péče o tuto přírodní památku.

Krajský úřad k výše uvedenému záměru, na základě vyhodnocení místních podmínek území a skutečností vyplývajících z podané žádosti konstatuje, že záměr bude realizován v zájmu ochrany přírody. Revitalizace mrtvého ramene Holštejn přinese zlepšení druhové i stanovištní diverzity, obnovu přirozené formy retence vody v krajině – starého říčního ramene a vznik nových tůň.

Za předpokladu dodržení shora stanovených podmínek závazných stanovisek, nedojde dle názoru krajského úřadu k nežádoucímu ovlivnění předmětu ochrany přírodní památky Orlice.

Krajský úřad vycházel ze skutečností uvedených v žádosti žadatele a ústního jednání spojeného s místním šetřením, které se konalo na místě samém dne 21. 05. 2024 za účasti zástupce státního podniku Povodí Labe.

Závazné stanovisko je podle ust. § 149 odst. 1 správního řádu úkon učiněný správním orgánem na základě zákona, který není samostatným rozhodnutím ve správním řízení a jehož obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí správního orgánu. Správní orgány příslušné k vydání stanoviska jsou dotčené orgány.

z p. Ing. Ivana Bartošová, Ph.D.
odborná referentka
oddělení ochrany přírody a krajiny

